

Список використаних джерел:

1. Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Council of Europe, 2007. – 273 p.
2. First European Survey on Language Competences. Final Report – European Commission, 2011. – 244 p.
3. Guide for the Development of Language Education Policies in Europe. – Council of Europe, 2003. – 115 p.
4. Komorovska H. The European Language Policy: Tools and Approaches / H. Komorovska // Paris: Ciep. – 2010. – 35 p.
5. Multilingualism: Between Policy Objectives and Implementation. – Directorate General for Internal Policies of the Union, 2008. – 128 p.
6. Sorin I. Reforming Foreign Language Teaching in Europe. Multilingual Education, Curriculum Changes, Innovation and Creativity in Teaching, Diversifying Teaching Methods / I. Sorin // Foreign Languages and Public Relations. – № 2. – 2014. – P. 3-11

Дубровська Л.О.

доцент кафедри педагогіки,

Ніжинський державний університет імені Максима Гоголя

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ

У тлумаченні терміну «форма організації навчання» панують різні визначення. Особливо це стосується дидактики вищої школи. Тут це поняття визначається як засіб організації, облаштування і проведення навчальних занять, у рамках яких реалізуються зміст навчальної роботи, дидактичні завдання й методи навчання. До форм організації навчання зазвичай відносять: лекції, семінарські, лабораторні заняття, колоквиуми, консультації, екскурсії, курсові та дипломні роботи, заліки, екзамени і т. ін. Подібний підхід вносить плутанину в розуміння відповідних педагогічних дефініцій, призводить до змішування понять «форма», «метод», «вид навчальної діяльності».

Форма організації навчання – це обмежена в часі та просторі взаємозумовлена діяльність педагога й учня, викладача й студента. Таке формулювання видається найбільш доцільним, змістово-містким [5, с. 112].

В історії розвитку педагогічної думки відповідно до особливостей соціально-економічного стану суспільства склалися різні форми навчання. Але кожна з них неодмінно вбирала в себе надбання попередніх поколінь і виділяла те позитивне, що сприяло підвищенню ефективності навчального процесу.

Урок – це форма організації навчання, за якої вчитель веде заняття за стабільним розкладом і регламентом з постійним складом учнів, котрі мають приблизно однаковий рівень фізичного й психічного розвитку.

Урок залишається основною формою навчання у всіх типах навчальних закладів і нині. Вчителі й учені-педагоги постійно працюють над удосконаленням класно-урочної системи навчання.

Впровадження нетрадиційних форм на уроках є дуже актуальним та значущим, і має велике значення на сучасному етапі освіти та навчання дітей. Аналіз стану вивчення проблеми використання інноваційних технологій свідчить про постійну увагу таких науковців як С. В. Кульневич, В. А. Онищук, Г. В. Рогова та ін. У наукових працях О. І. Барменкова, Л. П. Владимирової, Е. С. Полат, М. Н. Скаткіної та досліджується питання використання інтерактивних педагогічних технологій у загальноосвітніх закладах.

Одним із ефективних засобів в загальноосвітніх закладах є використання нетрадиційних форм уроків. В зв'язку з цим мета статті полягає в розкритті сутності нетрадиційних форм уроків, висвітленні особливостей їх використання у навчальному процесі.

У школах повинен відбуватися постійний пошук, мета якого – знайти нові форми і прийоми, що дозволяють злити в єдиний процес роботу по освіті, розвитку і вихованню учнів на всіх етапах навчання. Урок в загальноосвітній школі фактично є формою передачі знань від учителя учневі. Сьогодні вчитель може вибирати форму подачі матеріалу, що вивчається на будь-якому предметі, переслідуючи лише одну мету – якомога доступніше донести до своїх учнів сенс уроку. Пошуки творчих учителів покликали до життя нові види уроків, відмінні від планових, для яких характерні: максимальна щільність, насиченість різними видами пізнавальної діяльності, запровадження самостійної діяльності студентів, використання програмованого і проблемного навчання, здійснення міжпредметних зв'язків, усунення перевантаженості учнів.

Цікавими для теорії та практики є власне нестандартні уроки, для яких характерне таке структурування змісту й форми, яке викликає передусім інтерес в учнів і сприяє їх оптимальному розвитку і вихованню.

Нетрадиційний урок – експериментальна форма подачі матеріалу. Педагог краще знає свою аудиторію, йому простіше вибрати підхід до кожного зі своїх учнів. Як правило, такі уроки розробляють педагоги з великим досвідом роботи і по суті своїй є новаторами. Для нетрадиційних уроків немає методичних посібників.

Можна запропонувати певну класифікацію:

1. Інформаційно-комунікативні технології – урок-лекція, урок-семінар, урок-твір, урок-конференція, урок-залік, урок інформації, інтегрований урок.

2. Ігрові технології – змагання (КВК, турнір, аукціон, вікторина, інтелектуальний хокей...); ділові, рольові ігри (імпровізація, імітація, «Суд», «Поле чудес», ерудит, ланцюжок...), драматизація (драматична гра, пантоміми, ляльковий театр).

3. Дослідницькі технології – діалог, усний журнал, роздуми, диспути, прес-конференції, репортаж, пошук, розвідка, заочна подорож.

4. Інтерактивні технології – кооперативне навчання (робота в парах, змінювані трійки, карусель, малі групи, акваріум), колективно-групове навчання (мікрофон, мозковий штурм, дерево рішень, мозаїка), ситуативне моделювання (громадські слухання, рольова гра, імітаційні ігри), опрацювання дискусійних питань (метод прес, займи позицію, дискусія, дебати, ток-шоу...).

5. Психотренінг – уяви, тренінг уваги, «Пізнай себе», «Твій характер».

На таких уроках вдається досягти різних цілей методичного, педагогічного та психологічного характеру, які можуть підсумувати таким чином:

- здійснюється контроль знань, навичок та вмінь учнів із теми;
- забезпечується ділова, робоча атмосфера, серйозне ставлення учнів до уроку;
- передбачається мінімальна участь учителя на уроці.

Одним з основних мотивів використання нетрадиційних форм є підвищення творчо-пошукової активності дітей, що є важливим для учнів. Інноваційні методи навчання спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу, створюють передумови для ефективного поліпшення навчального процесу.

Нетрадиційні форми уроку здійснюються за обов'язкової участі всіх учнів групи (класу), а також реалізуються з використанням засобів слухової та зорової наочності.

Кобець Я.М.

студентка,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ОБГРУНТУВАННЯ Я.А. КОМЕНСЬКИМ КЛАСНО-УРОЧНОЇ СИСТЕМИ В НАВЧАННІ

На сучасному етапі існування майже у всіх школах світу, а також і України затвердилась і використовується класно-урочна система навчання, яка дає можливість учителю працювати однаково з усім класом за певним розкладом, на заняттях використовувати різні методичні прийоми, виховання та навчання, що мають зменшувати важкодоступність навчання й забезпечувати свідоме, легке, ґрунтовне засвоєння матеріалу. Дослідження виникнення та розвитку класно-урочної системи навчання сьогодні є дуже актуальним.

Проблемою виникнення та розвитку класно-урочної системи навчання займалися багато видатних педагогів, а саме такі як А. Белл та Д. Ланкастер, Ф. Меланхтон, К. Ушинський, І. Штурм та інші [1].

В історії педагогіки відомо багато форм організації навчально-виховного процесу. На ранніх етапах організації навчання надавалась перевага індивідуальній формі роботи з учнями. Така форма навчання проіснувала до XVIII ст., а в деяких країнах і до XIX ст. Коменський першим у світі вивів педагогіку як окрему науку, науково обґрунтував особливі закони навчання й виховання, визначив умови створення нових шкіл, довів необхідність цілеспрямовано створювати класи, в яких об'єднувати групи дітей одного віку і регулярно проводити навчання на уроках, що мали чітко окреслене місце, час та послідовність. Коменський вивчивши досвід попереднього навчання з урочної системи, дав теоретичне обґрунтування класно-урочної системи шкільного навчання і сформулював її основоположні принципи. Тому в історії